Štev. 192 V Ljubljani, v četrtek, dné 23. augusta 1906. Leto XXXIV.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26·—
za pol leta „ „ 13·—
za četrt leta „ „ 6·50
za en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 20·—
za pol leta „ „ 10·—
za četrt leta „ „ 5·—
za en mesec „ „ 1·70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Prognoza ruske revolucije.

Ruska revolucija je vže sama na sebi najvažnejša prikazen nove zgodovine, za nas Slovane pa še posebej izvanredne važnosti, katere izid bo vplival morda celo odločilno tudi na našo usodo. Za nas je torej ne samo zanimivo ampak tudi zelo važno vprašanje: Kako bo izpala ruska revolucija? Ali se bo razvila do konca ali ne? In, če se razvije do konca, kakšen bo ta konec?

I.

Samonasebi bi bili mogoči sledeči slučaji:

1. Reakcija zaduši revolucijo in vlada dalje po svoje.

2. Naredi se kompromis med reakcijo in revolucijo.

3. Revolucija se razvija dalje po svojem tiru brez konca.

4. Revolucija se razvija dalje do normalnega in naravnega konca.

1. Toda prvi slučaj je tako izključen, da niti hipotetično ne moremo ž njim računati. Na Ruskem bi se razven ruskega Nemca, gospoda Gringmutha, urednika »Moskovskih Vjedomosti« ali nekaj podobnih oseb iz društva »resničnih ruskih ljudi« s tem nikdo ne strinjal. V bivši »gosudarstveni dumi« se je imenovala najbolj skrajno desna stranka »stranka pravega reda«. Ni se imenovala »absolutistična stranka« ali kaj podobnega, ker si tudi ona ni upala javno izreči, da je za »stari red.« Zahtevala je, naj vlada nastopi energično in napravi »red«, toda ni si upala zahtevati, naj vlada napravi »stari red,« to je zaduši revolucijo in prekliče vse, kar je doslej ukrenila v koncesijo uporu. Kaj tacega je včasih javno zahteval gospod Gringmuth v starokonservativno rusko patrijotičnih »Moskovskih Vjedomostih« ali kakšen član društva »resničnih ruskih ljudi«, toda resno se kaj tacega sedaj niti misliti ne da. Tudi ruska vlada, bodisi Wittejeva, Goremykinova ali Stolypinova ni opustila pri nobeni priliki povdarjati, da hoče vkljub vsem represalijam in reakcijskim korakom se zvesto držati oktoberskega manifesta in zatrjevala, da ni reakcijska, ampak liberalna.

Radi tega se tudi vsi podporniki prejšnjega sistema, uradniki, vladni kimovci itd. niso pridružili stranki »pravnega reda«, ki je zdaj vsaj v teoriji z vlado v opoziciji, ampak bolj liberalni in na levo stoječi stranki »oktjabristov«, ki zahtevajo v svojem programu, naj vlada vestno in lojalno izvrši oktoberski manifest. To stranko vodita grof Heyden in Wahovič, k nji pripada tudi večkrat imenovani politik Šipov, dalje Gučkov itd., med tem, ko nima stranka »»pravnega reda« med seboj nobene važnejše politične osebe, ampak živi samo od nezavednih »črnih mas« in od birokratičnih in dvornih intrig. Tudi skoraj vsi listi, ki so bili poprej za absolutnega carja, so se sedaj pridružili tej stranki, odkar je zavela nova sapa pri vladi, kot »Novoje Vremja«, »Varšavskij dnevnik«, »Kijevljanin« itd.

Da bi torej vlada zadušila revolucijo in zopet vladala tako, kot pred revolucijo in pred vojno, to je izključeno.

2. Nemogoč je tudi vsak kompromis med reakcijo in med revolucijo. Vsi poizkusi, kakor so jih delali Witte, Goremykin in Stolypin, in kateri se bodo še delali, da bi naredili iz »oktjabristov« in zmernejših kadetov neko vladno stranko, s katero bi kakšna vlada mogla vladati, se morajo ponesrečiti. Tujemu opazovatelju se mora zdeti čudno, da ne more ruska vlada celo med politiki, ki so načeloma pristaši vladne stranke »oktjabristov«, pridobiti, da bi vstopili med ministrstvo. In vendar je to jako naravno. Kdor je čital časnike bolj pazljivo, je morda opazil, da ruski ministrski predsednik ni nikdar ponujal ministrstva notranjih zadev kakšnemu nebirokratu. Ruski minister notranjih zadev ima pa veliko večji delokrog, kot njegovi enako zvani kolegi po drugih evropskih državah. Zlasti ima on pred seboj tudi policijski oddelek, to je organ, s pomočjo katerega vlada ruska neoficijelna vlada. Na Ruskem sta namreč dve vladi, ki si večkrat nasprotujeta, zlasti v poslednjih časih. Prva gre iz dvora legalno in oficijelno pot po ministrskem predsedništvu dalje, druga ima svoje središče tudi v dvornih krogih in vlada po ministrstvu notranjih zadev in policije. To zanimivo prikazen je jasno odkril knez Urusov, bivši pomočnik ministra notranjih zadev, v svojem epohalnem govoru v dumi povodom nemirov v Bialystoku.

Ruski politik, ki bi vstopil v ministrstvo, bi sprejel nase vso odgovornost oficijelne vlade. Ako bi se godili nemiri itd., bi nasprotni, reakcijski elementi kričali: »Poglejte, on je kriv! To je ustavna vlada!« Na drugi strani bi pa ne imel možnosti narediti miru in reda, ker bi poleg obstajala še druga, tajna neoficijelna vlada. Pameten in previden politik bo na Ruskem vstopil v ministrstvo le tedaj, ako se tudi ministrstvo notranjih zadev nahaja v rokah ustavnega moža nebirokrata in bi bila potem samo ena, samo oficijelna vlada, za katere korake bi ministrstvo lahko prevzelo odgovornost. Že ko je Witte hotel Šipova narediti za ministra, stavil je Šipov to zahtevo, ker dokler tega ministrstva ni v rokah nebirokrata, ruska neoficijelna vlada ni nikdar gotova, da bo mogla izpolniti to, kar obljubi in prevzeti odgovornost za to, kar se vrši. Toda Witte je odgovoril, da mora ministrstvo notranjih zadev ostati v rokah birokrata, ki vživa osebno zaupanje dvora in policije, ker, ako bi ustavni minister prevzel to mesto, bi policija sama napravila nemire, vojaške upore in zarote celo zoper carja in vso odgovornost zvalila na oficijelno vlado. Tako ima vsaj neoficijelna vlada tudi sama odgovornost za svoje korake in za varnost dvora in carja. Šipov nato ni vstopil v ministrstvo in Witte je padel.

Da bi se naredil kompromis med reakcijo in revolucijo, oziroma med vlado in med dvorom in nastopila na Ruskem ustavna vlada, tako da bi pri postavodajstvu skupno in v sporazumu sodelovali narod po svojih poslancih in vlada po svojih ministrih, kakor po drugih evropejskih državah, morala bi izginiti neoficijelna vlada in obstajati samo ena, ustavna, parlamentarna vlada. To je pa mirnim potom psihologično nemogoče.

Starodavni ruski knezi so smatrali Rusijo ravno tako za svojo osebno lastnino, kot ruski kmet svoje polje. In kakor oni kmet bolje gospodari, komur polje več nese, tako je tudi oni knez bolje vladal, komur je država več nesla, to je, kdor je dobil iz nje več »danji«. Stari ruski knez je rabil vojno družino, da je ž njo pobiral »danj« ali da je ž njo napadel in si podvrgel sosedne rodove in jih prisilil plačevati v Kijev »danj«. To »danj«, ki je obstajala večinoma v kožuhovinah in v sužnjih, je potem prodajal na Grško za denar ali umetniške izdelke. Kadar je knez umrl, razdelil je svojo državo med svoje sinove, kakor še sedaj razdeli maloruski kmet, če ima polje v svojo lastnino, isto pred smrtjo v enakih kosih med svoje sinove. Pozneje je nastala pod bizantinsko-mongolskim vplivom vladimirsko-ruzdaljsko-moskovska kneževina dedna, to je, oče je ni več delil med svoje sinove, ampak zapustil jo je celotno navadno najstarejšemu sinu. Izpremenila se je torej zunanja oblika vlade, a niso se izpremenila načela: 1. da je vlada osebna last cele vladajoče rodbine; 2. da ima vsak ud vladajoče rodovine pravico, kolikor mogoče iztisniti zase iz kosa, ki pripada njemu.

Ti pojmi so ostali, izpremenila se je samo oblika vladanja v toliko, da se je včasih delila država, to je zemlja, med ude vladajoče hiše, dandanes se pa ne deli zemlja, ampak uprava. Včasih je dobil eden carjev sorodnik eden kos države, da ga je vladal, to se pravi, iz njega pobiral »danj«, drugi pa druzega, dandanes pa dobi eden veliki knez en del uprave, n. pr. veliki knez Aleksej mornarico, drugi zopet kaj druzega. Ravno tako je ostal pojem, da je Rusija osebna last cele vladajoče rodovine. Drastično ilustracijo k temu pripoveduje sledeči dogodek: Ko je car Nikolaj hotel podpisati ustavo, prišel je k njemu njegov stric, veliki knez Vladimir, in zakričal: »Sto djelaješ! Vjed, Rasija net tvajá, Rasija nas vsjeh Romanovičev!« (Kaj delaš. Znaj, Rusija ni tvoja, Rusija je nas vseh Romanovičev!)

Eden veliki knez, recimo A., dobi torej v svoj del gotov resort uprave, recimo mornarico. Za njega ima to isti pomen, kot če je v davnih časih dobil v svoj del kos države, da je iz njega pobiral »danj«. On izkuša iz svojega resorta kolikor mogoče veliko iztisniti zase, druzega namena nima. Seveda zamore pri tem rabiti le uradnike, ki so podobnega mišljenja in delajo tako, da njihov »nastajatelj« veliko dobi in vendar še njim precej ostane. Oni rabijo zopet primerne poduradnike in tako gre v vedno bolj širokih krogih naokrog po celem oddelku uprave. Drugi veliki knez dela ravno tako v drugem, tretji v tretjem oddelku. Rusija je v gotovem smislu uradniška roparska dežela in večinoma vse vojske, katere je Rusija vodila v Aziji in drugod, so imele namen, dobiti nov kos sveta, kamor nastaviti svoje činovništvo in mu preskrbeti dohodke, ravno tako, kot so davni knezi napadali sosedna plemena, da bi pri njih pobirali »danj«.

Vsled tega je vsak kompromis mirnim potom med reakcijo in revolucijo, narodom in vlado na Ruskem nemogoč. Ako bi car in njegovi oficijelni ministri v resnici in energično hoteli vladati z dumo, naredila bi birokracija in policija proti vladi revolucijo. Sile imajo mnogo. Na njihovi strani stoje vplivni dvorni krogi, ves državni aparat, cela vojska policije, mnogo vojaštva, mnogo nezavednih temnih kmečkih mas, starokopitni trgovci itd. Možje od neoficijelne vlade se bodo dali raje posekati, kot da bi izpustili iz rok moč, vpliv in dohodke. Na drugi strani se pa tudi narod, oziroma duma ne bo nikdar zadovoljila, da bi bila samo za parado, ampak bo hotela tudi kaj govoriti zlasti pri financah. Raditega je izključeno, da bi se ustavila revolucija potom mirnega kompromisa, ampak ona bo šla dalje svojo pot.

Dogodki na Ruskem.

Voditelji kadetov zahtevajo: Hitro naj se skliče duma, Stolypinovo ministrstvo naj odstopi odgovornemu ministrstvu, agrarna reforma se naj izvede po prisilni razlastitvi zasebnih zemljišč. Vlada je dovolila, da sme zopet izhajati glasilo kadetov.

Več ruskih socialnodemokraških mornarjev je izdalo oklic na Fince. V oklicu se zahvaljujejo Fincem, ki so jih podpirali med sveaborškim uporom. V oklicu pravijo, da upor ni bil dovolj organiziran. Zato je pa strahovlada s pomočjo žganja dobila na svojo stran vojake, da so streljali na upornike in izdali ljudske pravice.

Po zgledu francoske in avstro-ogrske banke nameravajo preosnovati rusko državno banko.

Baje je že podpisal car ukaz, ki vzame poveljništvo črnomorskega brodovja admiralu Skrydlovu. Dvorna stranka ni zadovoljna ž njim in ga dolži, da je s svojim milim postopanjem nasproti upornikom provzročil revolte v Kronstadtu in Peterburgu.

Šest peterburških odvetnikov so obsodili v sedemdnevni zapor, ker so med splošno stavko z obstrukcijo pri razpravah prisilili sednike, da so prenehali poslovati.

LISTEK.

Star veteran.

(Slika iz življenja. — Fr. Kr.)

»Hoch klingt das Lied
vom bravem Mann.«

Na svetu je mnogo zaslug, ki niso zasluge; premnogo pa jih je, katerih svet ne zna ceniti zato, ker si jih je pridobil skromen mož, ki ga svet ni poznal, ker je bil preprostega rodu.

Marsikakega dostojanstvenika dičijo redovi, o katerih pravzaprav niti sam ne vé, čemu jih je dobil. Na misel mi prihaja sledeča pripovedka. Umrl je visok dostojanstvenik, čegar prsa so dičili v življenju mnogobrojni redovi v zlatu in briljantih. Prišel je samozavestno do vrat večnega kraljestva. Potrka in vrata se odpro. V preddvorani sprejme ga z največjo vljudnostjo ključar sv. Peter. »Kdo ste in ali imate pravico do vstopa?« vpraša ga prijazno.

»Jaz sem tainta«, odvrne ponosno bodoči nebeščan; »kakor vidite, pridobil sem si za človeštvo mnogo zaslug, ker se mi je v življenju podelilo toliko častnih priznanj.«

Sv. Peter išče in išče po nebeških zapiskih, toda imena njegovega ne najde.

»Zgodila se je morda pomota; pa to vendar ni mogoče,« odmajal je zamišljeno z glavo. »Sledite mi pred stol vsevednega Sodnika, naj odloči On!« — Prišla sta pred Božji stol. Ljubeznjivo ga vpraša Večni Sodnik: »Kaj želiš, moj sin?«

»Želim, da se mi odkaže prostor v raju, ki sem ga zaslužil na zemlji. Dokaz so različna moja odlikovanja.«

Nebeški Oče nekoliko časa zamišljen sloni na svojem prestolu, potem pa z milorešnim pogledom na gospoda dé:

»Vseveden sem, toda za vaše zasluge in povod vaših odlikovanj pa tudi — jaz ne vem!« . . .

Ne smemo se čuditi, če svet ceni le to, kar se dviga nad vsakdanjost in blešči v sijaju. Mnogo je vseeno takih ljudi, ki se zato ne zmenijo, katerim zadostuje samo, da jim veli vest, da so storili kaj dobrega. Dobro delo jim je največje plačilo, a za taka dobra dela ve tudi večni Bog.

Nekoč sem srečal moža, že sivolasega starca, ki je naredil name nad vse dober vtis. O tem možu vam nameravam — po predstoječem daljšem uvodu pripovedovati.

Bil je star veteran iz leta 1866. — Prvič in zadnjič v svojem življenju sem ga videl, a še danes mi je v živem spominu, kot bi bilo včeraj.

Nosil sem takrat tudi jaz cesarsko suknjo s svetlimi gumbi, ob boku bleščečo se sabljico.

Sinje pomladno nebo izvabilo me je uživat življenje na novo vzbujajoče se narave. Lahen vetrc je pihljal po cvetočih livadah in lepo zelenih gozdih; vsepovsod vladala je tihota, le od ene strani prinašal mi je veter na uho udarce kladiva. Šel sem tja, odkoder so se čuli glasovi ter prišel do kamnoloma. Tam je marljivo lomil in razbijal skale sivolas mož, že nekoliko upognjenega hrbta. Poznalo se mu je, da je bil svoje dni krepek mož. Hotel sem že mimo iti, kar se ozrem nanj ter vidim na njegovih prsih pripeta tri vojaška odlikovanja: vojno, jubilejno — in I. razreda svetinjo za hrabrost. Lepo osnažena odlikovanja bleščala so se v velikem kontrastu s ponošeno in na več krajih zakrpano obleko. Starček — bilo mu je nad 60 let, katerih gotovo ni preživel v dobrih razmerah, — je vstal ter opazivši mojo uniformo uljudno pozdravil.

»Preveč ste pridni, očka«, nagovoril sem ga; nisem vedel- kako bi pričel razgovor.

»Ej no, ni drugače«, odgovoril je prijazno; »časi so slabi, zaslužki pičli, delavcev pa — bolj krepkih, kot sem jaz — ne manjka. Treba je biti marljiv, da se da za silo živeti.«

»Pa je to delo vendar prenaporno za vas«, sem mu dejal.

»Hvala Bogu«, odvrnil mi je, »cel čas svojega življenja sem ga vajen, pa mi tudi sedaj gre še od rok«.

Pričel je zopet z delom in ravno naletel na trd kamen, ki se mu ni dal odbiti, tako da je moral porabiti vso svojo moč.

»Sicer pa to delo ni še ravno pretežko«.

Mislil sem si natihoma: Ne pretežko, zlasti za moža pri teh letih!

Opazoval sem njegove vojaške znake na prsih; gotovo je uganil moje misli, toda pogovora ni hotel nadaljevati. Zato sem mu dejal jaz: »Kakor vidim bili ste svoj čas vojak«.

Vidno vesel, da sem napeljal pogovor na to, mi je pritrdil.

»Pa je že dolgo, precej dolgo od takrat.«

»Bili ste tudi v vojski?«

»O gotovo, bil, bil;« odgovoril mi je z glasom, ki ni mogel prikrivati nekega ponosa. »Bili smo se leta 1866. s Prusi. Stal sem v ognju pri Náchodu in naposled v odločilni krvavi bitki pri Králjevem gradcu.«

Sedaj se je razvozljal jezik osivelemu bojevniku. Z mladeniško navdušenostjo, toda brez pretiravanja, preprosto in resnično opisoval mi je razne dogodke iz nesrečne vojske. Brez pretirane samohvale, kakor imajo to navado mnogoteri, ki niti »smodnika niso vohali,« pripovedoval mi je svoje dogodke. V krvavi bitki pri Kraljevem gradcu prideljen je bil posebnemu oddelku, ki je bil določen v

Pretekli teden je bilo umorjenih 72 uradnikov. Iz političnih razlogov so zaprli 276 oseb. V Sjeradsu je bil ubit z bombo policijski mojster. V Samari je umoril nekdo poveljnika Borisovega polka. Morilec je polil mrtvo poveljnikovo truplo s špiritom in ga zažgal.

Zaradi sveaborškega upora ustreljeni trije civilisti so vseučiliščnik Kononov, slušatelj na peterburškem elektrotehničnem zavodu Mikeršjanc in neki peterburški tvorniški delavec.

Iz Sevastopolja so odpeljali prvo skupino obsojenih upornih mornarjev. Do postaje jih je spremilo 600 stavkujočih pristaniških delavcev.

Vojaštvo straži na progi Sevastopolj-Kursk poštne vozove.

Poslabšalo se je zdravstveno stanje varšavskega generalnega gubernatorja Skalona. Zdravniki se boje za njegovo življenje.

V moskovskem predmestju je odkrila policija v neki zasebni hiši mnogo orožja in bombo. Zaprli so 13 oseb.

V Rigi priobčujejo baje listi oklic, ki pozivlja prebivalstvo, naj prispeva za nabavo oklepov policistom. Kroni manjka zdaj sredstev in ne more sama nabaviti oklepov.

Potres v Južni Ameriki.

Potres je grozno gospodaril. Malone vsa bivališča ob morski obali so porušena. Malone popolne razvaline so kraji San Francisko del Monic, San Antonio, Cartagena. Najbolj so trpele po potresu province Valparaiso, Aconca Jua, Liniache, Llai-Llai in Noviego. Škodo v Chile cenijo na deset milijonov funtov šterlingov. Lahni potresni sunki se še pojavljajo (21. t. m.), prenehali so požari. Brez strehe je 60.000 oseb. V Santiago de Chile delajo lope za 30.000 valparaiških beguncev. Med Santiago de Chile in Limacho so v toliko popravili železniški tir, da vozi zopet železnica. Valparaiška poročila trde, da je ponesrečilo ob potresu več tisoč oseb, natančno število ni znano in se suče cenitev med 2 do 12 tisoč ponesrečencev. Večina Valparaisa je popolnoma porušena. Ostali del je popolnoma nesposoben za stavbišča. V odmorih se ponavljajo potresni sunki. Uradno poročilo valparaiškega guvernerja chilenskemu predsedniku naglaša, da je mesto popolnoma uničeno. Število mrtvih ceni na 300, ranjencev pa na več kot 800. Primanjkuje pitne vode, otežkočeno je zaradi velikega strahu tudi pokopavanje mrličev. Potresi se ponavljajo in otežujejo položaj.

Reuterjev brzojav poroča o novem lahkem potresnem sunku v Valparaisu. V Limi in Huachu so čutili 20. t. m. enajst potresnih sunkov.

Podrobna poročila o valparaiškem potresu opisujejo grozno noč 16. t. m. Tresla se je neprestano zemlja, bliski so razsvetljevali noč, padal je dež, kakor da se je utrgal oblak. Vmes se je pa čutilo zvonenje. Vsakemu potresnemu sunku je sledilo kričanje množice in skupna molitev. Ne glede na blato po cestah so molile množice kleče. Veter je nesel pepel in iskre tudi v oni del mesta, ki bi bil sicer ostal nepoškodovan. Komaj se je nekoliko pomirila zemlja, so naznanjali rdeči ognjeni plameni, da gori trgovinski mestni del. Sledili so še bolj grozni prizori. Nič več niso poslovali naznanilci ognja, porušene so bile telefonične zveze, vodovodne, plinove in električne naprave. Požarna bramba ni mogla na kraj požara. Brzojavne žice, razvaline in obupana množica so ji zapirale poti. Strašen je bil položaj ponoči: tema, podzemsko gromenje pa požar. Jutranja zarja ni prinesla nikake pomoči. Zemlja se je neprestano tresla, valil se je dim. Prebivalstvo je bežalo na griče. Mesto je prepustilo vojakom in policiji, ki so se z vso silo borili proti ognjenemu morju.

Tudi v Santiagu je bila noč strašna. Prvi potresni sunek je trajal 4 minute 50 sekund. Zvonovi so pričeli sami zvoniti, podobe so se zibale na steni. Mesto je rešilo le, ker je bilo gibanje okroženo. V Limachu sta porušeni dve vojašnici. Ubita sta bila dva častnika. Mnogo oseb je pa zblaznelo.

Policija je zaprla nekega blaznega rdeče oblečenega moža, ki je trdil, da je sin božji in prorokoval konec sveta. Da ga ni rešila policija, bi ga bilo obesilo razljučeno ljudstvo.

V mestu Talca je jako razburilo prebivalstvo, ker je grozilo po potresu nenavadno razburkano morje, da preplavi mesto. V Quilloti je porušil potres dne 22. t. m. še ono malo hiš, ki so ostale nepoškodovane. V Valparaisu, mestu groze in strahu biva prebivalstvo v šotorih in po lesenih lopah. Večina prebivalstva pa strada. Množica oblega mesnice. Mesarji pa draže tako meso, da ljudstvu ni mogoče plačevati zahtevanih visokih cen. Množico so mesarji tako razdražili, da je pričela podirati mesnice. Nastopiti je moralo tudi vojaštvo, da je branilo mesarje.

Chilenska vlada namerava zahtevati, da dovoli kongres 100 milijonov dolarjev za zopetno zgradbo Valparaisa. Vlada je že dovolila dva milijona pezet za žrtve potresa. Vlada gradi povsod začasna poslopja. V Chileju so ustanovili podporni odbor. Oklic je izdal včeraj.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Svet je z veliko nestrpnostjo pričakoval papeževe enciklike glede novega francoskega zakona o ločitvi cerkve od države na Francoskem. Morebiti so bili še bolj radovedni, kako izpade ločitev, brezverci kakor pa zvesti katoličani. Zdaj, ko je govoril Rim in je stvar končana, pa seveda takozvano svetovno časopisje razpravlja jako obširno o zadevi. Londonske »Times« obžalujejo, da se nista papež in pa francoska vlada sporazumela na miren način. Ta list, ki ni katolišk, piše: »Čudil se se ne bo nihče, ki so mu znani nauki in pa uvedbe katoliške cerkve, da papež ni odobril take verske družbe, kakršne si misli novi francoski zakon o ločitvi cerkve od države.« Francoska glasila »svobodomiselnega« ali prav za prav brezverskega bloka v francoski zbornici pa pišejo, da je papež odgovoren za vse, kar se bo zgodilo. Veseli jih že misel, da zatvorijo cerkve in da odpravijo javno bogoslužje. »La Petite Republique«, »Lanterne«, »Humanité«, »Radical« zahtevajo od vlade, naj z vso strogostjo izvede določila zakona o ločitvi od države na Francoskem. Monarhistični listi »L'Autorité«, »La libre Parole«, »Le Gaulois« so zadovoljni s papeževo odločitvijo, ker upajo, da pridobe njihove stranke v kulturnem boju. Zvesti borilec in branilec katoliške cerkve »Univers«, ki je tudi prvi priobčil encikliko, sodi, da onemogoči papeževa enciklika zakon bloka. Verske družbe so temelj zakona in ravno teh papež ne prizna. Vladi preostaja zdaj le, da se prične pogajati s papežem ali pa da začne preganjati katoličane. Za pogajanja je pa potrebno, da preosnujejo zakon o ločitvi cerkve od države tako, da se zagotovita svoboda in pa neodvisnost cerkve. Če tega ne store, je preganjanje katoličanov neizogibna stvar. »Univers« pravi o preganjanju: »Naj pride. Cerkev je storila vse, da se izogne preganjanju, katerega se pa ne boji. Devetnajst stoletij dokazuje, da so dovedla trnjeva pota preganjanja cerkev vedno k zmagi in k obnovitvi vere.«

»Giornale d'Italia« pa trdi, da se kljub vsem dementijem francoski vladni krogi pogajajo z zastopnikom papeža. Stanje francoske vlade ni ravno prijetno. Sedanje večina francoske zbornice bi se dvignila proti Clémenceau-Briandu in ostalim ministrom, ako bi strogo ne izvedli določila o ločitvi. Če pa napno ostre strune proti katoličanom, pa nastane najbrže državljanska vojska. V Bretagni, na severnem Francoskem, v Savoie in drugod se ponove s hujšo silo prizori, ki so se dogajali ob inventuri cerkvenega premoženja. Boje se, da bo tekla kri.

Veselo je, da so složni škofje, duhovščina in pa katoličani. Slovesno so izjavili, da se podvržejo papeževi besedi, dasi jih bo stala pokorščina ogromnih žrtev. Onih dveh milijard cerkvenega premoženja, ki bi jih bile dobile verske družbe, dobi zdaj država ali pa občine. Poleg tega odpadejo še penzije in pa plače, ki jo je določil novi zakon duhovnikom za prvo leto po ločitvi. In kaj se zgodi s 70.000 cerkvami na Francoskem?

Dne 11. decembra poteče leto, odkar so objavili zakon o ločitvi cerkve od države. Ako do takrat ne ustanove verskih družb, nakažejo občinam cerkve in župnišča. Rochefort piše: »Cerkve, kapele in katedralke izpremene v gledališča, plesališča, kavarne in v koncertne dvorane. Judje bodo napravili pri tem svoj dobiček, in sicer jako velik dobiček, ker nameravajo dragocene ornamente in velike cerkvene zaklade cerkva prodati na javnih dražbah. Stokrat dobe nazaj one milijone, ki so jih morali na povelje rabinov prispevati za Dreyfusovo rehabilitacijo.«

Grenoblski škof msgr. Henry je govoril po objavljenju papeževe enciklike junaške besede: »Do 11. decembra, ko se uveljavi novi zakon, se nič ne izpremeni. Po 11. decembru ne zapustimo naših cerkva in župnišč. Čakati hočemo, da nas izženo. V moji škofiji je 1100 duhovnikov, ki ne bodo odpadli, ali vsaj le redko kateri. Nihče izmed njih ne sme ustanavljati po papežu obsojenih verskih družb. Moji duhovniki so sklenili, da ostanejo zbrani pri svojem škofu in da ubogajo, kar zapove papež. Vem, da bomo trpeli škofje in duhovniki. A podvržemo se z veseljem, ker bomo trpeli za Boga in za cerkev. Večinoma po vseh farah bo duhovščina preskrbljena. Vernikov ne smemo soditi po oddanih glasovih; delali bodo drugače, ko se bo šlo za cerkve, v katerih so bili krščeni, kjer so prejemali svete zakramente, kjer so se poročili in kjer so pokopani svojci. Stvar ne bo tako lahka. Žalostni dogodki bodo sami ob sebi zopet poživili vero!«

AMERIŠKI ŠKOFJE O LOČITVI CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOSKEM.

Kardinal nadškof baltimorski Gibbons je pisal v imenu ameriških škofov pariškemu kardinalu nadškofu Richardu. Ameriški cerkveni višji pastir želi, naj bi vživali francoski katoličani tako svobodo, kakršne so deležni katoličani Zjedinjenih držav, kjer se vsa vprašanja o cerkveni lasti od civilnih oblasti rešujejo v splošno zadovoljnost z ozirom na cerkveno lastnino.

REVOLUCIJA NA KUBI.

S Kube dohajajo jako resna poročila o revolucionarnih pojavih. Nemiri na Kubi so že nekaj starega. Imajo političen in pa gospodarski značaj. Revolucija se je pojavila takoj, ko so proglasili otok za ljudovlado. 20. majnika 1902. Dve stranki sta na Kubi, namreč republikanci in pa stranka, ki dela na to, da se pridruži Kuba severoameriškim Zedinjenim državam. Prvi predsednik republikanske ljudovlade Estrada Palma je v štirih letih svoje uradne dobe odstranil veliko političnih in kulturnih napak, pridobil tudi tuji kapital. Ni se mu pa posrečilo, da bi uredil tudi finančne zadeve. In zato je pridobivala opozicija tal proti Palmi in pa republiki. Pred nekaj dnevi so odkrili zaroto proti življenju Palme. Središče revolucije je provinca Pinar del Rio, ki ima 182.204 prebivalcev. Dozdaj je premagal Palma že več revolucij. Sedanja je pa najbolj obširna.

Število kubanskih vstašev znaša več tisoč. Med vstaši in vladi zvestimi četami se je vršil boj dne 20. t. m. pri Hoyo Colorado, 20 milj od Havane. Ranjen je bil poveljnik deželnega orožništva in več borilcev na obeh straneh. V mesto Havana beže prebivalci z dežele. V Pinar del Rio so odposlali vojake, ki so jih porazdelili po provincah Santa Clara, Matanzas in Havana. Havanske oblasti prigovarjajo prebivalstvu, naj prostovoljno pristopa deželnemu orožništvu.

Generala upornikov José Gometza so prijeli 21. t. m. na njegovem posestvu Santa Clara. Zaprli so 610 zarotnikov. Kljub vladnemu zatrdilu, da v havanski provinci ni več vstašev, se je pojavila pri Los Ghinesu vstaška četa. Pri Hoyu Colorado sta se vršila 21. t. m. dva boja med vstaši in vladnimi četami. Kakih 100 mož je prihitelo na pomoč vojakom in orožnikom, ki so zapodili vstaše v beg. Vstašem je poveljeval general Bamderas.

Newyorška poročila pravijo, da je izbruhnila na Kubi popolna državljanska vojska. Vstašem poveljuje general Bandara, vladne čete pa vodi general Munez. Kubanska vlada priznava, da je položaj resen in položaj nevaren. Prvi boj se je vršil na sladkorni plantaži Santa Lucia. Vstaši močni 1500 mož korakajo proti Pinaru del Rio, kjer je 300 vladnih čet. Vstaši izdajajo oklice, ki pozivljajo vladne vojake, naj sodelujejo, da porazijo vlado.

KREČANSKI KOMISAR.

Ker je odstopil krečanski komisar grški princ Jurij, so sklenile velevlasti, da imenuje novega krečanskega komisarja grški kralj. Kralj imenuje baje za komisarja Zaimisa, a noben Grk in tudi Zaimis ne sprejme mesta komisarja. Krečansko zakonodajalno zastopstvo bo soglasno naprosilo princa Jurija, naj ostane komisar, ker predstavlja v svoji osebi zjedinjenje Krete z Grško.

SRBIJA.

Lahko je obolel kralj Peter. V Mladenovacu se je razgovarjal kralj Peter s kmeti, ko se je vračal v Belgrad. Voditelj kmetov je rekel kralju: »Če ne bo meja odprta tekom štirih tednov, so uničeni vsi srbski kmetje.« — Kralj je odgovoril, da hoče sporočiti to svoji vladi. Kmet mu je pa nato rekel: »In kaj hočeš ti? Ali nimaš pravice, da tudi sam ukazuješ?«

USTAVA NA KITAJSKEM.

Kitajska cesarica mati namerava sklicati višje dostojanstvenike, med njimi tudi več podkraljev, da se posvetuje ž njimi o ustavi. Komisarji, ki so proučavali ustavne razmere v inozemstvu, nasvetujejo, naj se polagoma uvede v 10 do 15 letih ustava.

PUŠKE POKAJO OB BOLGARSKO TURŠKI MEJI. — TURČIJA MOBILIZIRA.

Med Bolgari in Turki se je vršil dne 19. t. m. boj med bolgarsko in turško obmejno stražo. Turki in Bolgari so jako zdatno pomnožili svoje obmejne straže. V boju med Turki in Bolgari je bilo ubitih in ranjenih baje več oseb.

Strune med Bolgarijo in Turčijo so sploh jako napete. Kakor smo že poročali, je turška vlada izjavila Bolgarom, da ji ni všeč proticerkveno (protigrško) gibanje v Bolgariji. Bolgarska vlada je na to odgovorila, da smatra turško noto za non avenue, ker Turčija nima pravice, da se vmešava v notranje zadeve Bolgarije. Bolgarski odgovor naglaša, da je sedanje preganjanje Grkov le posledica grozodejstev, ki jih trpe v Makedoniji Grki. Turčija naj toraj predvsem napravi sama red v Turčiji. Iz Sofije je došlo poročilo, da razen Turčije ni nastopila nobena vlada zaradi protigrških nemirov.

Turčija mobilizira drugo turško armado v Odrinu, ki ima 4 armadne zbore!

GRŠKO BOLGARSKI SPOR.

Protestna nota, ki jo je vložil pravoslavni patriarhat pri turškem velikem vezirju, trdi, da korakajo bolgarske čete od mesta do mesta in uničujejo vse, kar ima grški značaj. Na to pravi, da ker niso hoteli Grki v Ancialu izročiti Bolgarom cerkve, šole in grške zavode, so pa zažgali nekdaj cvetoče mesto, v katerem prebiva 10.000 pravoslavnih Grkov. Zahteva, naj Turčija posreduje, da kaznujejo krivce, oškodujejo Grke, napravijo red.

Pravoslavni patriarhat je sklenil, da pošlje tretjo spomenico velevlastim zaradi ancialskih dogodkov. Spomenica protestira proti preganjanju Grkov v Ancialu, in ugovarja, da so ancialski dogodki odgovor na nasilnosti grških vstaških čet v Makedoniji. Spomenica nadalje naglaša, da dva obdolžena grška metropolita v Makedoniji nista kriva protibolgarskih nasilnostij in dolži bolgarsko vlado, da je sokriva, ker preganjajo Grke. Velevlasti naproša, naj posredujejo za status quo v Bolgariji.

Iz Anciala v Carigrad došli grški begunci trde, da Grki niso dali Bolgarom nikakega povoda za preganjanje. Nevarnost so pravočasno naznanili bolgarskim oblastim. Proti Grkom so nastopili dobro organizirani oboroženi Bolgari.

Grki ugovarjajo, da so ancialski dogodki odgovor na nasilstva grških čet v Makedoniji proti Bolgarom. Trde, da postopajo proti Grkom že od l. 1903 v Makedoniji bolgarske vstaške čete. Še le pred kratkim so nastopile v obrambo tudi grške čete. Za napade na turških tleh ne more biti odgovorna grška vlada, pač pa je odgovorna bolgarska vlada za nemire v lastni državi.

PAPEŽ ZAPUSTI VATIKAN?

Listi poročajo, da namerava papež Pij X. zapustiti Vatikan, ker bi rad obiskal svoje rojstno mesto Treviso. Potrjeno poročilo še ni

NEMŠKI KOLONIALNI ŠKANDAL.

Jako omajano je stališče kolonialnega ravnatelja princa Hohenlohe. Nameravajo tudi izpremeniti osebe med najvišjim nemškim uradništvom.

Štajerske novice.

Slovenci in otvoritev mostu preko Save pri Brežicah.

Brežice, 21. avgusta. Slovenci brežiškega okraja zlasti vsi obč. zastopi so sklenili popolno abstinenco ob otvoritvi novega mostu čez Savo, ker so hoteli dati Nemci slavnosti nemškonarodno lice. Zato tudi cesarski namestnik grof Clary ne pride k slovesnosti, čeprav je bil njegov prihod napovedan. Nemci v onemogli jezi pripravljajo velike škandale.

---

varstvo topništva proti zahrbtnim napadom. Dotični topniški oddelek je bil vsled sovražnikovega ognja skoro docela uničen. Sovražnik je bil že blizu na tem, da se polasti topov in municijske zaloge. Z največjo drznostjo zagnal se je on s svojimi sovražniku nasproti in da si sam ranjen — pognal napadalce v beg ter rešil topove z vsem strelivom iz sovražnikovih rok. Za ta junaški čin odlikovan je bil s svetinjo I. razreda za hrabrost. — Z mladostnim ognjem pripovedoval je o hrabrih naskokih z golimi bajoneti, kako so stali mož proti možu med strahovitim padanjem krogelj in streljanjem topov. Ko pa je jel opisovati nesrečen izid bitke, jel se mu je tresti glas in tiho ter žalostno je končal svoje pripovedovanje, rekoč: »Borili smo se hrabro kot levi; naša volja je bila močna, toda Bog je hotel drugače«.

Stari bojevnik je umolknil in nepremično zrl v daljavo, kot bi v duhu gledal krvave prizore one bitke.

Nato pa je začel zopet tolči z kladivom po kamenitih skladih.

Obstal sem in nemo zrl na starca. Kako majhen, kakšen pritlikavec sem se zdel sam sebi v primeri ž njim!

Čutil sem živo, da je on mnogo mnogo več storil in žrtvoval za domovino, kot tisoči in tisoči onih, ki v mirnih časih žive od znoja in žuljev delavskih trpinov in pokonci, kot paradni možje, nosijo glave in podložena prsa, odeta v dragocena gala-oblačila.

In vendar je sedel stari veteran s svetinjo na hrabrih prsih, ki jo je bil zaslužil, tako mirno tam na svojem prostoru, tako zadovoljno, kakor bi res ne bil več zaslužil! Mislil je pač: storil sem svojo dolžnost, a zato svet ubožcu ničesar ne dá.

Je pač žalostna resnica: prave zasluge ne dobe nikdar zasluženega plačila.

Občudoval sem tega skromnega starca in ga primerjal z visokostoječimi gospodi. Koliko vzvišenejši se mi je zdel v tem hipu, ko sem čital napis na svetinji: »hrabrosti«.

Poslovil sem se od njega. »Zdravi ostanite, stari mož. Bog, ki vas je čuval v boju, ohrani naj vas še mnogo let. Da bi bilo še mnogo, mnogo takih mož, kot ste bili vi.«

»Ostanite zdravi tudi vi«, odgovoril je — in takoj zopet zavihtel kladivo, čegar udarci so mi še dolgo zveneli na uho. Zamišljen sem korakal dalje.

Starega veterana nisem videl nikdar več, a še danes ga ne morem pozabiti. In če srečam ponosno stopajočega, prevzetneža one vrste, ki v svoji domišljavosti meni, da ga mora občudovati ves svet, takrat mi prihaja v spomin oni stari mož iz kamenoloma in si mislim: kaj si ti v primeri z onim, ki ga nikdo ne pozna in vendar je neprimerno več storil, kot marsikdo drugi in zaslužil vse kaj drugega, kot siromaštvo.

š **Na »Narodov« naslov!** Celjska »Domovina« prinaša v zadnji številki uradni odgovor na podle napade v »Narodu«, ki jih je skrpucal znani dopisnik proti vč. g. župniku Krančiču. Občinski odbor v Grižah daje avtentična pojasnila o vseh dolžitvah, ki so od prve do zadnje vse zlagane.

š **Pozor štajerski udeleženci katoliškega shoda v Ljubljani!** Ponoči po veselici ob 12. uri 52 min. se peljemo mnogi Štajerci k Mariji Pomagaj na Brezje, smo ob 2.10 na Otočah in čez eno uro na Brezjah. Tam lahko vsi romarji opravijo svojo pobožnost. Če bo udeležba obilna, bo tudi pridiga. Ob 9. uri predpoldne gremo na Bled, ob 2.58 pop. se odpeljemo z Lesec v Ljubljano, kamor dospemo ob 4.30, da se udeležimo prvega slovesnega zborovanja. V torek ostanemo celi dan v Ljubljani in se ponoči ob 12.15 odpeljemo na Štajersko. V Postojno bo najboljše se peljati v torek ob 4.25 zjutraj, iz Postojne pa z brzovlakom ob 10.17 nazaj v Ljubljano. Voznina na Brezje poskoči za 3 K v Postojno pa za K 1.50 od objavljene za posebni vlak. Za znižanje vstopnine v postojnsko jamo bomo prosili; če bo mnogo obiskovalcev jame, bo gotovo znižana. Udeleženci, ki se peljejo iz Maribora, so lahko zjutraj ob 4. in pol 5. pri sv. maši v frančiškanski cerkvi v Mariboru, ostali pa v Ljubljani. Na ta način ostane v veljavi že razglašeni vspored. Štajerski Slovenci, pojdimo v najobilnejšem številu na III. slovenski katoliški shod!

š **Občinske volitve v Škofji vasi** so se izvršile dne 20. t. m. čisto mirno. Nikakega nasprotstva ni bilo ter so bili izvoljeni v občinski odbor možje, katere je določilo politično društvo »Naprej« sporazumno z nekaterimi

narodnimi možmi in prejšnjega občinskega odbora. Izvoljeni so: v I. razredu kot odborniki: Čepl Franc iz Škofje vasi, Koštomaj Jernej iz Leskovca, Kožuh Jakob iz Pristave, Okorn Franc iz Škofje vasi, Špes Janez od Sv. Miklavža, Stožir Jožef iz Trnovelj, Vrečko Martin iz Vojniške okolice. Kot namestniki: Krušič Jurij iz Zadobrove, Cokan Matevž iz Lahovne, Lebar Andrej iz Zelč, Kožuh Adam iz Škofje vasi. — II. razred: Odborniki: Brence Franc iz Arclina, Jošt Jožef iz Lipovca, Majcen Anton iz Šmarjete, Samec Karol iz Škofje vasi, Stepišnik Anton iz Trnovelj, Vincl Alojzij iz Škofje vasi, Vrečko Florijan iz Škofje vasi, Zagažen Matevž iz Zadobrove. Namestniki: Veber Jožef iz Trnovelj, Kos Valentin iz Arclina, Zupanc Matevž iz Prekorja. — III.razred. Odborniki: Bikovšek Miha iz Gradišča, Gorišek Ignacij iz Vojniške okolice, Kompolšek Martin iz Trnovelj, Mahne Anton iz Trnovelj, Ofentavšek Er. iz Sv. Tomaža, Samec Ignacij iz Vojniške okolice, Samec Valentin iz Runtovlj, Svetec Franc iz Trnovelj. Namestniki: Steble Jožef iz Runtovlj, Kodela Jurij iz Trnovelj, Koštomaj Janez iz Lipovca, Novačan Anton iz Trnovelj. — Vsi izvoljeni razven Franca Okorna in Franca Čapla so vrli narodnjaki, a volili so ju, ker sta dobra gospodarja in dostojna nasprotnika.

š **Kat. slov. izobraževalno društvo v Studencih** pri Mariboru se udeleži III. slov. kat. shoda z društveno zastavo. Odhod iz Maribora v soboto ob 11.44 ponoči, prihod v Ljubljano ob 4.25 zjutraj.

š **Hrastnik.** »Strelski in kegljavski klub Hrastnik-Dol« in »Bralno društvo« na Dolu priredita dne 9. septembra t. l. pri g. Rošu veliko ljudsko veselico, na kar se sosednja društva že sedaj opozarja. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda in ker bo vspored zelo zanimiv, pričakovati je obile udeležbe. Natančni spored se bo v kratkem objavil.

š **Minister Krieghammer.** Truplo bivšega vojnega ministra barona Krieghammerja se bo prepeljalo v petek iz Ischla na Gomilsko pri Vranskem, kjer se položi v rodbinsko rakev.

š **Slovensko trgovsko društvo v Celju** je sklenilo prirejati v letošnji jesenski in zimski sezoni poučna predavanja, ki se bodo pričela že početkom prihodnjega meseca. — Dalje bo odbor v kratkem spopolnil društvena pravila, kakor se je naročilo na ustanovnem občnem zboru.

š **Mozirska koča.** Dne 19. t. m. je praznovala Savinjska podružnica »Slov. planinskega društva« na slavnosten način desetletnico Mozirske koče na Holteh (1344 metrov).

š **The Royal Vio** bo od 25. t. m. naprej prirejal predstave v Celju in sicer na prostem na takozvani Glaziji.

š Kako se spolnujejo policijski predpisi v Celju in nemška človekoljubnost. Nedavno so v nekem tukajšnjem hotelu po noči snažili jamo za gnojnico, ko so odpeljali en voz iste, so pustili jamo nezadelano. (Kolikor je nam znano, se ima jama v tem slučaju pokriti!) V temi je prišla na dvorišče natakarica, padla v jamo — in se komaj rešila. Toda ne da bi se ji bila povrnilla škoda za uničeno obleko, ne da bi se ji bili povrnili stroški za okopanje v kopališču, v znak lepe nemške hvaležnosti, da se je skopala v gnojnici, je bila natakarica odpuščena. Paj naj kdo reče, da v Celju nismo moderni ljudje in človekoljubi!

š **»Kunštni Ambrožič«** ki je sedaj vodja slav. celjskega mestnega urada, je »pogruntal« nekaj novega. V svojem srdu proti katolikom je odredil, da celjska mestna blagajna ne sme več pobirati cerkvenokonkurenčnih prispevkov. Utemeljitev te odredbe dela njegovi juristariji, ki jo je študiral dolgih dvajset let, vso čast. Nezmiselna je tako, da jo bo druga inštanca morala razveljaviti.

š Ptujski mestni očetje so sklenili sledeče resolucije: Vsemogočni Wastian naj doseže: 1. da se odpravi sedmi slovenski mandat na Štajerskem. 2. Da se bodo smela vprihodnje volilna okrožja spreminjati samo z dvetretjinsko večino poslancev, torej samo z dovoljenjem Nemcev in 3. da se od Avstrije odcepi slovanska Galicija. — No zmerni gospodje niso! Želje jim sicer ni zameriti, ali izpolnitve ne bodo doživeli. G. župan Ornig, ste še premalo žemelj spekli!

š **Brežiški naprednjaki** napadajo javno in privatno g. I. Agreža, uradnika v Brežicah, češ, da je on pisal članke v našem listu zoper kandidata B. Kuneja. Resnici na ljubo izjaviti nam je sledeče: Gospod Agrež je nam popolnoma neznana oseba, za naš list ni spisal nikdar besedice, od njega nismo nikdar prijeli kakega dopisa o B. Kuneju.

Dnevne novice.

+ **Liberalne bolečine** vsled katoliškega shoda postajajo vedno večje, in začelo se je gospodi tudi že nekoliko blesti. »Narod« roti sinoči vlado, da ne sme noben vladni organ pozdraviti katoliškega shoda. No, to je stvar takta, izobrazbe in dostojnosti. Na drugem katoliškem shodu sta bila navzoča baron Hein in grof Schaffgotsch, in vsakdo ve, kaj se je potem zgodilo. Na Nemškem ne dobite nobenega protestantovskega župana, ki bi tako malo poznal svoje županske dolžnosti, da ne bi prišel osebno na shod pozdravit udeležencev. V Essenu je ravno te dni pri nemškem katoliškem shodu protestantovski župan na shodu celo govoril o krščanskem delu za ljudstvo. Mož ve, kaj je takt in uljudnost ter dolžnost župana. Dunajski župan dr. Lueger ne opusti nobene priložnosti, da ne bi slovesno pozdravil zborovavcev, ne glede na stranke, kajti dr. Lueger je uljuden, takten in dostojen mož. »Narod« pa piše, da je to nesramnost. To je seveda čisto osebno mnenje, ki ne dela sramote nikomur drugemu, kakor »Narodu« samemu, ki je pa tako zagoveden in sirov, da tega najbrže nikdar ne bo mogel spoznati. Dr. Tavčar si je pa oddahnil. Mož ne more nikdar govoriti na javnem ljudskem shodu. Zdaj si pa misli: V nedeljo bodo vsi »klerikalci« na katoliškem shodu, torej jih ne bo na liberalni shod, in bom jaz lahko neovirano klatil stvoje čenče o katolicizmu. Tako srečen ni bil dr. Tavčar že dolgo časa, da bo enkrat lahko govoril, ne da bi ga kak »klerikalec« prišel poslušat. Pa pri tej sreči je tudi nesreča. Grozno morajo liberalci bobnati, da spravijo kaj ljudi na svoj shod, kajti to, kar bo dr. Tavčar o klerikalizmu govoril, že vsi liberalci na pamet vedo in pri duševni depresiji tega moža ni upati, da bi si mogel kaj novega izmisliti. Najbolj kričeči plakati ne morejo izpolniti duševne praznote, ki zija iz vsega, kar govori in dela liberalni kolovodja. Ker je pa tako v zadregi za udeležence, mu namignemo, da bi mu od katoliškega shoda prav lahko posodili kakih dva do tri tisoč mož, da bi si šli liberalni shod ogledat ter od blizu spoznat dr. Tavčarjevo kapaciteto. In sicer bi od teh vsak zalegel vsaj za tri liberalce. Ker je liberalni shod javen, bi prav lahko nekaj kompanij ubralo pot v »Narodni dom«, in prepričani smo, da bi se dr. Tavčarjeva korajža kar naenkrat ravno tako ohladila, kakor se je v »Mestnem domu«, in možakar bi še na klerikalizem pozabil. — Kar se pa tiče hujskanja »Narodovega«, da naj Ljubljančanje katoliškemu shodu nasprotujejo, pa moramo konstatirati, da se je popolnoma ponesrečilo. V čast beli Ljubljani moramo priznati, **da je pripravljalni odbor našel pri Ljubljančanih toliko prijaznosti in uljudnosti, da jim mora javno izrekati svojo zahvalo.** To se je pokazalo zlasti pri stanovanjih, kajti pripravljalnemu odboru so na njegovo prošnjo dali Ljubljančani vseh stanov toliko prenočišč na razpolago, da bo mogoče ustreči zunanjim gostom. Čast komur čast! Ljubljana s tem dela najbolj za svojo korist, kajti gostoljubnost je še vsikdar našla svoje plačilo — sirovost pa tudi! Da se Ljubljančani ne dajo terorizirati od ljudi, ki so slepi v svoji divji strasti in hočejo naše lepo mesto pred svetom osramotiti s svojo sirovostjo, je najlepše izpričevalo za nje same!

+ **Kamniški okraj pri III. slovenskem katoliškem shodu.** Iz Kamnika ne pride povodom III. slov. katol. shoda poseben vlak, ker se ni moglo spolniti pogojev ravnateljstva drž. železnice. Udeležniki iz Kamnika in okolice, katerih bode nad 500 se pripeljejo v Ljubljano z vlakom ob 6. uri 49 min. Društvo »Kamnik« se udeleži z zastavo in pevskim zborom. Udeleži se tudi slavna Domžalska godba, ki bode igrala pri ljudski veselici. — Za zadostno število voz je presrbljeno.

+ **Katoliški shod** bo podal jasno sliko sedanjih kulturnih razmer. Da bo to svojo nalogo še bolje izpolnil, se trudijo socialni demokratje in liberalci po svojih močeh. Da »Narod« piše, da hočejo prireditelji shodi s tem shodom »pokazati svojo moč napredni Ljubljani«, da hočejo »Ljubljano ponižati« itd., to je tako smešno, da ni vredno na tak ugovor mnogo ugovarjati. Ljubljana je danes edino mesto, kjer je mogoč vseslovenski katoliški shod. Nemški katoličani zborujejo vsako leto v drugem mestu, in tudi slovenski katoličani bi le želeli, da bi imeli Slovenci prav mnogo takih mest, da bi mogli v njih prirejati takę velike shode. Kako bi bilo prijetno, če bi mogli zborovati enkrat v Mariboru, drugič v Trstu, tretjič v Celovcu itd.! A danes je le v Ljubljani mogoča taka manifestacija, in to je Ljubljani kot slovenskemu središču v čast! Saj vedno pišejo, da je Ljubljana slovenska metropola, da je edino slovensko mesto z lastnim statutom — in če se naj to pokaže, pa renčijo, da Ljubljano ponižujemo! Vedno se toži, da je promet v Ljubljani premajhen. Če pa privabimo na tisoče ljudi v Ljubljano, če pridejo naši slovenski bratje v slovensko prestolnico ter jo tako spoznajo in vzljubijo, pa pozivlajo Ljubljančane, da se naj temu upro! Kdo naj take ljudi smatra za resne? Da bo pa ljudstvo tem bolj spoznalo vrednost in važnost katoliškega shoda, skrbe s tem, da prirejajo protishode, in sicer, da se vidi vsa njihova puhlost, liberalci in socialni demokratje skupaj. Pes in mačka sta se v ljubezni pobratila! Herod in Pilat sta sklenila prijateljstvo! Kristan je ukazal, in Tavčar je prikimal, ali pa nasprotno. Zdaj pa, gospoda, eno zahtevo: Možje, ki bodo zborovali na katoliškem shodu, imajo svoj jasni program, so edini v svojih mislih in vedo, kaj hočejo storiti v ljudsko korist. Zdaj nam pa vi povejte, kaj hočete? Zdaj vi v »Narodnem domu« pokažite, kaj je, kar vas druži, v čem ste si edini! Niti ena stvar vam ni skupna, razen sovraštva do krščanstva in vaše sirovosti. To je vaš program in vaše edino — delo. Sicer ste pa mrtva veja, ki ne bo rodila nikdar zelenja!

+ **Redni občni zbor »Leonove družbe«** se vrši dne 27. avgusta t. l., ob 4. uri popoldne v mali dvorani »Uniona« s sledečim sporedom: 1. Poročilo odborovo. 2. Poročilo o preosnovi »Katoliškega Obzornika«. Poroča profesor Evgen Jarc. 3. Poročilo starešinstva. 4. Razmerje starešinstva do našega dijaštva. Poroča profesor Bogumil Remec. 5. Volitev odbora in starešinstva. 6. Slučajnosti. — Za odbor: Dr. Jos. Gruden, predsednik. — Anton Jarc, tajnik.

+ **Narodni dom v Celovcu.** Nemški listi so jako razburjeni. In kako bi ne?! Saj jim grozi strašna nevarnost, da na Novem trgu zgradi neki slovenski tržaški bogataš v onem Celovcu, kjer sicer čuješ po ulicah časih več slovenščine, kakor nemščine, slovenski »Narodni dom«. In zato pozivljajo Nemce, naj storе vse, da preprečijo zgradbo »Narodnega doma« v Celovcu.

+ **Imenovanja pri finančni straži.** Temeljem § 19. tisk. zak. zahteva finančno ravnateljstvo sledeči popravek dotične notice v številki 188. »Slovenca« dne 18. avgusta 1906: Ni res, da je pri tukajšnji finančni straži več mest praznih za finančno stražo v XI. činovnem razredu. Ni res, da se imenovanja dosedaj niso izvršila radi interkalara. Tudi ni res, da se je pri konceptnih uradnikih interkalar odpravil. Res je le, da je samo eno mesto mesto prazno, sicer pa iz druzega vzroka, ne radi interkalara. Odlok 9. decembra 1899, številka 718/pr. interkalara niti ne omenja. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, dne 22. avgusta 1906. — C. kr. dvorni svetnik: Lubec.

+ **Jos. Kozarac.** Znani sodobni veliki hrvaški pisec Josip Kozarac je umrl včeraj 22. t. m. v Koprivnici vsled tuberkuloze. Gjalski, Kozarac in Leskovar so reprezentantje sodobne hrvaške beletristike. Kozarac je pred vsem pesnik Slavonije, njegova dela so socialna in pisana realistično. Tekom svojega življenja se je poskušal tudi v drami in eno je vprizorilo tudi zagrebško gledališče.

— **Odbor »Goriškega trg. obrt. društva«** je sklenil v zadnji seji prirediti v kratkem v Tolminu strokovni shod trgovcev in obrtnikov, v svrho stanovske organizacije. Z ozirom na resen položaj in važnost trgovske obrtne organizacije v naši deželi pričakuje se mnogobrojne udeležbe prizadetih krogov.

— **Nov otok v Savi.** Nad mostom preko Save med Semlinom in Belgradom je nastal v Savi nov otok, ki je vzrok mnogim prepirom med avstrijskimi in srbskimi podaniki. Te dni bo posebna srbsko-avstrijska komisija določila, ali spada otok k Srbiji ali Avstriji.

— **Saški kralj v Trbižu.** Saški kralj se je pripeljal na lov v Trbiž.

— **Strel z dinamitno patrono.** Iz Bohinjske Bistrice. V noči med 16. in 17. t. m. zadonel je v zgornji vasi Bistrice v bližini brivnice g. J. Pirca s tako silo strel z dinamitno patrono, da so bila poslopja v nevarnosti. K sreči se druzega ni pripetilo, kakor da so se zdrobila okna v brivnici ter poslopju g. Hainricharja. Velik strah je navdal prebivalce; kdo je oni zlikovec in s kakim namenom, da je povzročil strah in nevarnost, se še ne vé.

— **Ulom v frančiškansko cerkev v Karlovcu.** V Karlovcu so neznani tatovi ulomili v frančiškansko cerkev in odnesli cerkvenih posod za 20.000 kron. Tatovi so prišli v cerkev skozi cerkveno okno. O tatovih ni sledu.

— **Razstava vajenških del na Bledu** se slovesno zaključi v nedeljo, dne 26. t. m., ob pol 12. uri dopoldne. Takrat se bodo izročila tudi odlikovanja.

— **Spremembe v kapucinskem samostanu.** V Lipici so imeli oo. kapucini kapitel. Izvolili so za provinciala celskega gvardijana č. o. Donata Zupančič, rodom iz Št. Vida pri Zatičini na Dolenjskem; definitorji so postali: O. Kerubim iz Lipice, o. Gothard iz Hartberga, o. Kajetan iz Gorice in o. Sigismund iz Murava.

— **Duhovne vaje** za čč. gg. duhovnike bodo v rezidenciji oo. jezuitov v mesecu septembru vsak teden, začno se vselej v ponedeljek zvečer ob šestih, končajo pa v petek zjutraj.

— **Ogenj.** Včeraj okrog desete ure zvečer vnelo se je pri posestniku Martinu Šuštarju v Kamniku pri Preserju gospodarsko poslopje. Pogorelo je skupno trem gospodarjem in sicer Francu Žitkotu, vulgo Sihtarju, dvoje poslopij, in istotako Martinu Šuštarju in J. Smoletu. Vrla požarna bramba iz Št. Vida bila je prva in sama na mestu. Z utrujenimi konji so prišli do Brega in tam pri A. Koh-ju dobili priprego, da je bilo mogoče tem hitreje na kraj nesreče. A vode ni bilo in vsled tega je že v četrto vas Kamnik deloma in enkrat popolnoma pogorela. Omejili so ogenj in zato vso čast vrlim gasilcem iz Št. Vida! Ob tej priliki že zopet treba omeniti, naj bi se merodajni faktorji zavzeli, da se zgradi tako potreben vodovod. Vendar kakor se vidi bo najbrž ta prepotrebna naprava ostala le naša želja. Vodovod je pri nas kričeča potreba.

— **Stariši, ki hočejo dati sinove v meščansko šolo.** Prihodnji mesec se otvori v Postojni prva slovenska meščanska šola. Ker bo roditelje gotovo zanimalo, hočemo navesti nekatere šole, v katere morejo prestopiti učenci, ki so dovršili meščansko šolo. Absolventom meščanskih šol so odprti tile zavodi: gimnazija in realka, in sicer tisti razred, v katerega spada učenec po svoji zmožnosti in starosti; prvi letnik učiteljišča, pripravljalni tečaj na umetniški akademiji; kadetna šola — ako se poučuje na meščanski šoli algebra in francosščina; trgovska akademija; nautiška šola; državne obrtne šole; razne strokovne šole, kakor za elektrotehniko, umetno ključavničarstvo, barvarstvo, tekstilno industrijo, lesni obrt, keramiko, kamenarski in pivovarski obrt itd.; kmetijske šole; višja šola za vinogradništvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu; državne gozdarske šole itd.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Šmartnem - Tacnu pod Šmarno goro** preloži svojo vrtno veselico na nedeljo 2. septembra.

— **Imenovan** je za župnika pri sv. Mariji Veliki v Trstu (Jezuitih), č. g. Hugo Masten, dosedanji kurat v ubožnici.

— **Angleško brodovje v Trstu.** Tržaški župan dr. Sandrinelli je priredil pojedino 21. t. mes. zvečer na čast angleškemu brodovju, ki je obiskalo tržaško pristanišče. Povabljeni so bili angleški častniki. Z garden party je pa počastil podadmiral Weber angleške častnike. Angleški poveljnik podadmiral sir Lambton je pa priredil 22. t. m. lunch, h kateremu je bilo povabljenih mnogo oseb. Angleško brodovje zapusti v petek tržaško pristanišče. Dne 22. t. m. dopoldne so z izrednimi vojaškimi častmi pokopali na bronchitisu umrlega angleškega podčastnika Sandersa. Pogreba so se udeležili tudi tržaški veteranci, avstrijski mornariški častniki, oddelek mornarice in odposlanstvo podčastnikov 97. pešpolka.

Ljubljanske novice.

lj **Pevska skušnja** danes ob pol 9. uri zvečer v dvorani »Rokodelskega doma«.

lj **Prememba posesti.** Gospa Lota Seemann je kupila stavbinski prostor poleg poslopja deželne vlade. — Gospod Maks Seemann je kupil bivšo Del Cottovo hišo na Karlovski cesti.

lj **Točenje piva in vina ter prodajo jedil na slavnostnem prostoru v »Alojzijevišču«** je za nedeljo, 26. avgusta, prevzel gostilničar gospod Ivan Dachs, ki si je napravil ondi dve lopi. Imel bo na razpolago tudi pijače za abstinente.

lj **Navlekel se ga je bil** danes ponoči neki črevljar tako, da je svojo pijanost naznanjeval prebivalcem Starega trga s petjem in vriskanjem. Ko ga je policijski stražnik posvaril in ga vprašal za ime, mu je črevljar rekel: »Smuk pod vrbo.« Kalilec nočnega miru pa ni šel pod vrbo, ampak s stražnikom na policijo, da so dognali njegovo ime.

lj **Tatvine.** V domobranski vojašnici je bilo nekemu naredniku ukradena srebrno anker-ura z verižico, vredna 32 kron. Ura ima mesto stekla na kazalniku prozorno ribjo kost.

lj **Trpinčenje živali.** Pred par dnevi je pripeljal neki posestnik iz Kumpolj v Ljubljano na majhnjem vozičku šest telet, ki so bila tako naložena, da se niso mogla niti ganiti. Povezana so bila z vrvjo tako, da so bile noge vse zatekle. Voz je imel prostora komaj za tri teleta.

lj **Aretovana** je bila včeraj Marija Šuderjeva, ker je pred par dnevi ukradla kazinskemu kavarnarju iz veže neko preprogo in jo prodala pri starinarjih.

lj **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora šest Slovencev, nazaj so pa prišli štirje Hrvati.

Razne stvari.

Nižjim uradnikom na državnih železnicah so izboljšali plače. Ta korak pozdravljamo, ker upamo, da jih zvišajo tudi uslužbencem in delavcem.

Stavke. V Bilbao na Francoskem je pričelo stavkati 12.000 rudarjev. Seveda so v skrbi za delavstvo takoj poslali na kraj stavke vojaštvo.

Turška tobačna režija je imela letos meseca julija 21,200.000 pijastrov dohodkov.

Katoliškega shoda v Essenu (Nemčija), se je udeležilo 43 do 45 tisoč katoliških delavcev. Priredili so tudi krasen izprevod. Korakali so pred kardinalom dr. Fischerjem v 30 dvovrstah vsako minuto 400 mož. Po izprevodu so imeli šestnajst shodov. Samo v slavnostni dvorani je bilo zbranih 10.000 delavcev.

Kolera v Berolinu. Na pojavih kolere je umrla v Berolinu osemletna hčerka tesarja Weinmanna.

Ameriški generalni izseljevalni komisar se mudi v Trstu, kjer proučuje razmere v tržaškem pristanišču. Nadzoroval je tudi, ko so vkrcali 450 izseljencev.

6000 delavcev stavka v Belgradu.

Zaprli so polkovnega pobočnika 7. (celovškega) pešpolka nadporočnika Röderja, ker je zapeljal ženo adjunkta Schmidta, ki se je ustrelil.

Potres so čutili 22. t. m. ob 12. uri 35 minut ponoči v Montelemo v Kalabriji; drugi sunek je bil ob 1. uri 5 minut.

Telefonska in brzojavna poročila.

OTVORITEV MOSTU ČEZ SAVO PRI BREŽICAH.

Brežice, 23. avg. Slovenci sklenili popolno abstinenco ob otvoritvi mostu. Namestnik ne pride. Nemci pripravljajo škandale.

SHOD V MARIBORU.

Maribor, 23. avgusta. Današnji shod, katerega so se udeležili tudi zastopniki koroških Slovencev, je trajal od 10. ure do 2. ure popoldne. Udeležilo se ga je okolu 500 oseb. Shodu je predsedoval kanonik Mlakar, podpredsednik Grafenauer. Govorili so Grafenauer, Ploj, Roš, Verstovšek, Brejc in še nekaj drugih gospodov. Resolucije so glase: Shod

izjavlja, da je za občno enako volilno pravico, kateri bodi edina podlaga število prebivalstva. Zbor zaupnikov izreka naj'skrenejše simpatije koroškim Slovencem ob njih težavni in neustrašeni borbi zoper krivice, katere so se jim zadele v odseku za volilno reformo in obžaluje osebne napade na nesebične in neustrašene voditelje koroških Slovencev. Resolucija obžaluje, »da slovenski poslanci v odseku niso nastopali ne glede na domači strankarski prepir strogo po enotnem in dogovorjenem programu« ter da »Slovanska zveza« ni niti po svojem načelstvu niti s klubovim sklepom primerno podpirala zahteve koroških Slovencev. Resolucija zahteva, da se izločijo slovenske občine, ki so se v seji dne 12. julija izločile iz slovenskega okraja št. 23, in se pridružijo tem slovenskim okrajem. Protestira proti krivični razdelitvi mestnih in trških mandatov ter protestira, da sta se dve slovenski občini priklopili lipniškemu okraju. Resolucija pozivlja slovenske poslance, naj z vsemi sredstvi skušajo to popraviti in če treba se poslužijo tudi obstrukcije. Izjavlja, da je proti dvetretjinski večini glede spremembe volilnih okrajev.

Opomba uredništva: Kar se govori v resoluciji o osebnih napadih na Koroške »voditelje«, bi se moralo pač resnici na ljubo konstatirati, da so se na shodu v Celovcu čula obrekovanja, ki niso zaslužila drugega odgovora, nego so ga dobila od nas. Kdor drugim izdajstvo očita na podlagi neresničnih dejstev, naj se ne pritožuje, če dobi primeren odgovor! Sicer se je pa celovški furor v Mariboru precej unesel. Glede ondotnega postopanja poslancev naj pa vzamejo zborovavci na znanje, da je z liberalci nemogoče kaj prida narediti. Naj se spomnijo, kako so liberalci zaupne sklepe glede celjske gimnazije izdajali! Čudimo se, da gospodje niso čitali obširnih pojasnil glede postopanja »Slovanske zveze« v odseku, sicer bi morali priznati, da je storila popolnoma vse, kar se je zdaj dalo doseči. O obstrukciji pa lahko sklepajo oni, ki je sami ne delajo in nimajo nobene odgovornosti, ako se izkaže kot škodljiva ali ponesrečena.

SLOVENCI SRBSKEMU MECENU.

Belgrad, 23. avg. Slovenski učitelji so položili na spomenik dobrotnika srbskega učiteljstva, Jovana Gavriloviča v Belgradu, venec. Ob tej priliki je govoril Engelbert Gangl. Na I. vsesrbskem učiteljskem kongresu je govoril v imenu Slovencev Luka Jelenc.

FML. MINGAZSI UMRL.

Dunaj, 23. avgusta. Fml. Mingazsi je umrl.

KMET NAPADEL AVTOMOBIL IN VOJAŠKEGA POVELJNIKA.

Dunaj, 23. avgusta. Poveljnika tukajšnjih domobrancev fml. Verzbaka je pri Mistelbachu, ko se je vozil na vojaško vajo z avtomobilom, napadel neki kmet, kateremu je prestrašil konja, in ga udaril z bičem po očesu.

DOGODKI NA RUSKEM.

Peterburg, 23. avg. Vojno sodišče v Kronstadtu je prekinilo obravnavo proti kronstadtskim upornikom, ker vsa preiskava še ni končana. Pričela se bo obravnava proti drugi skupini upornikov, med katerimi je tudi bivši poslanec Onipko.

Moskva, 23. avg. Iz okraja Jaroslav, Kazan, Saratov, Nižji Novgorod, prihajajo poročila o silni naraščajoči bedi med kmeti. Letina se je izjalovila. Kmetje napadajo veleposestnike. Iz province prihajajo poročila o bojih vojakov z upornimi vojaki.

DANSKI ČASTNIKI UČITELJI KITAJSKE ARMADE.

London, 23. avg. Kitajska je prosila dansko vlado, naj ji da na razpolago 15 častnikov za učitelje kitajski armadi. Častnikom so obljubljene visoke plače.

VSTAJA NA KUBI.

London, 23. avg. Sv. Katarina na Kubi je oblegana od revolucionarjev, vstaši so zasedli že 40 milj. Revolucija se širi po celi deželi. Revolucionarji dobivajo vedno večjo moč.

POTRES V VALPARAISO.

London, 23. avgusta. V Valparaisu sedaj pokopujejo mrtvece. Pri stotinah se ne more konstatirati identitete, ter je tako po kopanih na stotine brezimnih mrtvecev.

OBSEDNO STANJE V BILBAO.

Madrid, 23. avgusta. Danes v Bilbao časopisi niso izšli. Vojaki so se spoprijeli z delavci. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah v mm
22	9. zveč.	740·8	17·6	sl. svzh.	jasno	0·0
23	7. zjutr.	740·0	13·5	brezvetr.	megla	
	2. pop.	737·6	26·2	„	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 17·7°, norm. 18·2°.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša preljuba soproga, ozir. mati, sestra in hči, gospa

Frančiška Cerar roj. Iglič

soproga trgovca in posestnika v Lukovici,

včeraj ob 8. uri zvečer, v starosti 35 let, previdena s tolažili sv. vere, nenadoma preminula.

Pogreb predrage rajnice se vrši jutri, v petek, 24. avgusta t. l. ob ¾4 uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu. 1892 1—1

Bodi ji blag spomin.

V Ljubljani, 23. avgusta 1906.

Alojzij Cerar, trgovec in posestnik, soprog. — **Alojzij, Mirko, Julče, Vilko** in **Makso**, otroci. — **Ivana Iglič**, mati. — **Ivana Rozman**, roj. **Iglič**, sestra.

(Mesto posebnega naznanila.)

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 21. avgusta 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99 30	99·50
4% srebrna renta	99 20	99 40
4% avstrijska kronska renta	99 35	99 55
4% „ zlata renta	117 5	117 45
4% ogrska kronska „	94 45	94 65
4% „ zlata „	112 35	112 55
4% posojilo dežele Kranjske	99 20	100·20
4½% posojila mesta Spljet	100·50	101·50
4½% „ „ Zader	99 70	100 70
4½% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 15	101 15
4% češka dež. banka k. o.	99 25	99 75
4% „ „ „ ž. o.	99 35	99·85
4½% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 10	101 10
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	104·20	105·50
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100·—	100·10
4½% „ „ ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 15
4½% „ „ „ hip. banke	100·—	100·30
4½% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100·—	101·—
4½% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99·90	
4% prior. dol. žel.	99·50	—·—
3% „ juž. žel. kup. ¼½	319 25	321·25
4½% avstr. pos. za žel. p. o.	100·40	101·40
Srečke.		
Srečke od l. 1860⅕	218	294·—
„ „ 1864	275·50	277·50
„ tizske	153	155 —
„ zem. kreditne I. emisije	285 —	293
„ „ „ II. „	292 —	300 —
„ ogr. hip. banke	256	262 —
„ srbske á frs. 100·—	97 —	103 —
„ turške	162 50	163 50
Basilika srečke	21 75	23·75
Kreditne „	457 —	463 —
Inomoške „	79	84·—
Krakovske „	87 —	92·—
Ljubljanske „	57	64·—
Avstr. rud. križa „	48 50	50·50
Ogr. „ „	29·—	31·—
Rudolfove „	58·—	63·—
Salcburške „	73·—	80·—
Dunajske kom. „	510 —	518·—
Delnice.		
Južne železnice	164·—	165·—
Državne železnice	671 90	672 90
Avstr. ogrske bančne delnice	[illegible]	781 —
Avstr. kreditne banke	669 50	670 50
Ogrske „ „	807 50	808 50
Živnostenske „	242 —	243·50
Premogokop v Mostu (Brüx)	720 —	726 —
Alpinske montan	590·—	591·—
Praške žel. indr. družbe	2787	2797·—
Rima-Murányi	574 75	575 75
Trbovljske premog. družbe	274 50	276 —
Avstr. orožne tovr. družbe	581 —	585 —
Češke sladkorne družbe	139 50	140 —
Valute.		
C. kr. cekin	11·33	11·38
20 franki	19·06	19·09
20 marke	23·44	23·52
Sovereigns	23·93	24·01
Marke	117·20	117·40
Laški bankovci	95 35	95·55
Rublji	251 75	252 75
Dolarji	4·84	5·—

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne dajo se takoj v najem, ravno tako tudi
1760 7

hlev za dva konja.

Naslov izve se pri upravništvu „Slovenca“.

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico, poselsko sobo in z drugimi pritiklinami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravništvu tega lista. 1759 8

Arhitekt 1672 14

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prizidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista.

Izredno kulantne cene in točna izvršitev

O. Bernatović

prodaja od 18. avgusta do 15. septembra radi pomanjkanja prostora po **zelo znižanih cenah,** dokler je kaj zaloge:

300

jopic za dame in deklice po gld. 1·50, 2·—, 2·50, 3·— do 5·—.

100

površnikov (raglansev) za dame in deklice v vseh barvah po gld. 2·50, 3·—, 4·—, 5·— do 6—.

300

oblek iz sukna in kamgarna za gospode in dečke po gld 3·—, 4·—, 5·—, 6·— do 8·—.

250

pralnih oblek iz sukna za otroke po gld. 1·— do 2·—.

Volnati klobuki za gospode in dečke od 50 kr. visje.

Površniki, ulstri, pelerine in haveloki po globoko znižani ceni. 1842 6

Angleško skladišče oblek,

LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.

Zidanje rakev (grobnic)

na novem centralnem pokopališču

izurši najcenejše stavitelj novega pokopališča po oblastveno odobrenih določilih
1671 6 *za zgradbo pokopališča.*

*Natančneje se poizve v tehnični pisarni gosp. **Ferd. Trumler-ja,** mestni stavitelj Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani.*

Sprejme se takoj

krepak učenec

za mesarski obrt v **Spod. Šiški štev. 25.** 1847 6–5

Puškarskega vajenca

takoj sprejme **FR. ŠEVČIK,** puškar v Ljubljani, Židovske ulice 7. 1850 6—2

Vsem, ki se čutijo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije, dá „Sanatogen“ nov življenjski pogum in novo moč. Sijajno potrdilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franko in zastonj Bauer & Co., Berlin S. W 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, I.

1705 5—4

Zmožen 1880 3-1

zidarski polir

s 30 zidarji in težaki

se takoj **sprejme** pri stavbnem podjetju

Polz & Knoch,

Gradišče štev. 17.

Sprejmem takoj spretnega

TESNOPISCA

1873 3 1

Odvetnik dr. Franko

v Gorici.

Meščanski hotel „Lloyd“

Danes, v četrtek, 23. avgusta,

priredi

ljublj. društvena godba

koncert

za člane.

Nečlani plačajo **40** vinarjev.

Začetek ob ½8. uri zvečer.

K mnogobrojnemu obisku vabi z velespoštovanjem **Dragotin Tauses**
1881 1—1 restavrater.

Vodstvo gluhonemnice v Ljubljani išče

1. **dobro izurj. kuharico,**
2. **hišino** za domača opravila kakor šivanje in likanje. — Plačilo po dogovoru.

Oglasiti se je pri imenovanem vodstvu. 1883 1—1

Proda se skoraj popolnoma nov, neobrabljen 1882 1—1

čevljarski šivalni stroj,

sistem Jax. — Več se poizve v **pisarni dr. Ivana M. Hribarja,** odvetnika v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 2.

Gospodičina

vešča slov. in nemškega jezika želi vstopiti v kako **prodajalno.** — Več se izve pri g. **Ivanu Žargi v Kamniku.** 1866 3—2

Šolske sestre v Trstu,

via P. Besenghi 6.

Učilišče in vzgojevališče za deklice. 1421 25

Temeljit pouk po učnem načrtu za **osemrazredne ljudske šole na Primorskem.** Letna plača 450 K. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica.

Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan.

Pouk v **slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem** in **angleškem jeziku; v godbi:** glasovir, gosli, citre, petje; v **ženskih ročnih delih,** v **risanju** in **slikanju.**

1291 206 **„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“**

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in devis.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2,000.000·—.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Rezervni zaklad K 200.000·—.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.